

MIJMEREND MET ENSOR

PETITE ASSIETTE OSTENDAISE door P. Schollaert

Kenwijsje

Apud dunas Mariae ecclesias, cantoramus.
Omnes amatores vel semi professores,
sed tantum cantores.

Viri et mulieres, amici, parentes
et enim repetamus.

Postquam bibamus, pinta cuculo vel duo,
semper pro canto !

Mini maxi-Muzeschuit, galm het uit :
mini mini muze, maxi maxi muzeschuit,
met de fluit, muze muze mini maxi fluit,
galm het uit, in de schuit, uit om uit.

Recitatief

Apud Dunas Mariae ecclesias, requiescat.
Viri et mulieres, amici, parentes
et enim piscatores.

Nunc festivamus nostrum pictorum illustrem :
ENSOR JOHANNEM.

Een prins geboren uit de koningin der zee
midden het drukke doen van vissers.
Zijn lange leven lang voer zijn levensboot
tussen hun diep, hun duinen en hun dorp.
Geen oceaen, geen metropool
maakte hem groot
maar zijn stad van Oost en zijn zee van Noord
JAMES ENSOR.

Vroeger en nu

Als je als Oostendenaar over je stad wil praten
op een open ogenblik
op een openluchtterras
komt ongemerkt James Ensor aan je tafel zitten
zwijgend rokend aan een sigaret.
Hij toont je een album van etsen en kleuren
en hoe het was en niet meer is ...

Het stamcafé zelve
engelsrode steen
Oostendse steen
Ensor - rood !

nu : kleurloos beton
De Dovermail in het havenstaketsel,
die met zijn rad het water slaat -
nu : een overluide motor
zodat je 't water niet eens meer hoort

Alleen : het kerkje van Mariakerke
is gebleven wat het was

Alleen : je ziet er de wind,
die steeds alles wijzigt
en nooit iets verandert.

In de duinen ontmoet je een garnalenvisser
te paard
terugkomend van 't werk
nu : kampeer- en andere restjes ...

In het bos ontmoet je
ook te paard
de koning met de baard
nu : het bos ?
waar is het bos ?

Alleen : het kerkje van Mariakerke
is gebleven wat het was

Alleen : je ziet er de wind,
die steeds alles wijzigt
en nooit iets verandert.

In de stadslaan "Van Iseghem" ligt het aquarium :
maanvis ruigrog zee-paard en -paling,
stil in een vreemde wereld bewegend ...
Nu is de laan een straat
en de viswoning opgeslorpt ...

Er was een tabakswinkel -
Achter dozen sigaren de vrouw
hoog de haren hoog de boezem laag de uitsnijding
en het gezicht een masker.
Soms duwt een matroos de deur open
en gaan de gordijnen dicht.

Er was een ander winkeltje - dat van zijn ouders -
speelgoed, souvenirs, klein-goed :
beeldje, schelp, masker, haringbuis / haringhuis
strandspade, strandakertje

Zoveel herinnering wat was en niet meer is

of toch in het album van etsen en kleuren
en bij het kerkje van Mariakerke,
waar alleen de wind alles steeds verandert
en nooit iets wijzigt.....

Naar de stad

Wij naderen de stad - zie je dit, zie je dat !
Zeg roept je hoopvol hartje niet
nog voor je ze ziet : de zee, de zee vivat !

Bruggen en kanalen,
's nachts vuurtorenstralen
In 't station daar stopt de trein,
hoor de beiaard spelen op het plein.

Wij naderen de stad

Hemelhoge huizen,
niet voor arme luizen.
Zelfs een koningspaviljoen;
kursaal, renbaan, wie wint het miljoen ?

Wij naderen de stad

Nieuwe luchten kleuren,
nieuwe luchten geuren,
van de duinen en de dijk
van het zouten-zoete koninkrijk.

Wij naderen de stad

Lied van de zee.

Lied van de zee in het morgenuur
als satijnen nevels haar omhullen,
als de nieuwe zon geboren wordt; de nieuwe dag
die zich van zee en zon laat vullen.
En de schilder tuurt naar de zee
en de morgen duurt uren mee,
en zijn ogen zien een onzichtbare fee;
mysterie van de zee.

Lied van de zee op het middaguur
als zij schittert onuitstaanbaar zilver
als de hete zon de aarde schroeit; de volle dag
vol kleur door zee en zon geschilderd.
En de schilder tuurt naar de zee
en de middag duurt dagen mee,
en zijn ogen zien een onzichtbare fee;
mysterie van de zee.

Lied van de zee in het avonduur
als zij inslaapt langs de lege kusten
als de zonnevuurbol daalt en dooft; de moede dag
die saam met zee en zon gaat rusten.
En de schilder tuurt naar de zee
en de avond duurt eeuwen mee,
en zijn ogen zien een onzichtbare fee;
mysterie van de zee.

Sireentje

Sireentje, lieve meisje -
schenk mij als bewijsje niet je linke stem
van "hoe lok ik hem"
maar je lieve lach
dat ik in ons bootje verder varen mag.

Wie luistert naar de zee
en wie droomt er mee.
Vreemde geluiden -
geen mens weet ze te duiden.
Niet meer het breken van golf op steen,
maar het murmelen van een sireen.

Sireentje

Een andere sireen
die is heel sereen :
wil alarmeren,
gevaren situeren.
Moeilijkheid is voor dit instrument
dat haast niemand haar waarde erkent.

Sireentje

Deels arend, vis of vrouw -
lichaam, staart en klauw.
Wondermooi zingen
om zeelui te bedwingen.
"Heeft ze vannacht ook je slaap belet?"
"Nee, ik slaap in het andere bed!"

Sireentje

Kinderspelen

In het zand op het strand
aan de rand van de zee.
Hê, hê, hê, hê speel je mee!

En de zee doet mee en het zand danst mee
en zovele lieve vrienden spelen mee.
En de dijktrap af en de dijktrap op
en dan glijden langs de boord als in een slee.

In het zand ...

Lopen hand in hand in het natte zand -
zie dat lange lint van stapjes op het strand.
Maar dan komt de zee en in één drie twee
veegt zij onze voeten uit en neemt ze mee.

In het zand

Ik had steeds gedacht dat alleen bij nacht
sterren staan te fonk'len onbereikbaar ver.
Zoekend naar een schelp - lieve hemel, help -
ligt warempel hier een heuse hemelster.

In het zand

Geurend naar het wier, krab en mosseldier
en naar 't zoute water klotsend op de pier.
Ja, zo gaat het daar. En de kunstenaar
kijkt er met bewonderende ogen naar.

In het zand

Hoeveel uren dan, ons spel duren kan ?
Ja, zo lang de zee zelf lang is, beste man.
Als ik vragen mag : is dat elke dag ?
Dacht je dat er zek're dag geen zand meer lag ?

In het zand

Storm

Blaast de najaarswind,
blaffend als een meute honden,
vliegt de blauwvoet storm op zee -
en weldra gaat het bonken.

Spottend speelt de bries,
briesend spelen vlugge vlagen
met al wat beweegbaar is.
Blitsschichten, donderslagen.

Gierend door de straat,
rukkend stoffen winkelluiken
als een vogelvleugelslag :
't orkaan is niet te stuiten.

De wolken drijven voorbij -
blijvend dreigend blijven zij.
Ongeziene kleurenhemel !
agressief roze, gewelddadig paars
Het havenwater dof metaal - geweldmoe.
Zo drijven wolken voorbij :
ongezien schilderij.

Grappes

De schilder.
De schilder lacht zijn grapjasgrapjes
en schildert :
de neger op de asbak
bijt
in de kuit van de vrouw
zonder kop -

Foei ! hoe flauw - wat een mop !
en zegt :
Als jij pozeert dan pauseer ik ook,
en schildert :
de gluurder naar de dikke dame in flanel
op de pō.
Foei ! Hoewel, en zo ...
en zegt :
Ils ont été pris en flagrant du lit.

In Den Haan
is het zo gegaan :
hier zat
Ein-
stein.
Einstein,
wer mag das sein ?
Daar zat
En-
sor.
Ensor ?
O ja, de man met de snor.
Ensor tot Einstein :
Ein Stein ist zwei Stein.
Inderdaad, vriendlief,
want alles is relatief.
Zes is gelijk aan negen
want stamp je er even tegen
dan draait de zes zich om
en de negen is al even dom
en zo maak je de som
en zo ontdek je de bom.
Alles is relatief -
asjeblijf.

De schilder.
De schilder lacht zijn grapjasgrapjes
en schildert
en zegt :

Luminisme illuminisme impressionisme futurisme
dadaïsme constructivisme expressionisme of cubisme
querilisme aquarellisme arabesquisme egyptisme
spontanisme coctisme. crocodilisme karamelisme

isme, isme, isme
hatchie ... sme
wat is isme isme isme dat ?
hatcha !
Ensorisme, meneer,
Jamesisme, mesieur
It's all
C'est tout
Hatchou !

Maskers

Proef onze Oostendse maskers,
onze unieke wereldvermaarde maskers ...

Mutsgekleed en snorgebaard,
kaalgekopt of volbehaard.
Paarlemoeren en azuur
rozezoet en purperzuur.
Wiegend op de winden van de volle fantasie
schoon van lelijkheid, een valse melodie.
Geen boze vreemde toverkracht
maar louter gulle Vlaamse LACH !

Heel tevreden, malcontent
deugnietachtig, turbulent
overdadig veel te scherp
overmatig veel te zerp.
Wiegend op de winden van de volle fantasie
als een schilderij vol kleurenharmonie.
Geen magisch vreemde fetisjkracht
maar louter gulle Vlaamse LACH !

Voor het feest van karnaval
narrenstoet en kermisbal,
circusclown en acrobaat
poetsgebak en kattenkwaad.
Wiegend op de winden van de volle fantasie

wereld op zijn kop, parodeparodie.
Geen hocuspocusspokenkracht
maar louter gulke Vlaamse LACH !

Proef onze Oostendse maskers,
onze unieke wereldvermaarde maskers

Kermismolen - een slecht liedje

Kleine meisje op de molen
schrijlings op je houten paard
als een echte sprookjesruiter
zo geweldig is je vaart.
'k zag je pret vanop 't terras
en ik dacht dat het Godiva was.

Lady Godiva, op haar paard
door de straat in volle vaart;
beide achterwerkjes bloot
Dat van jou is lang
niet zo groot
niet zo rood
niet zo bloot.

Vlaamse meisjes op de molen
spoort het ros tot volle draf
prangt het ros tussen de kuiten
schoon je pa roept : kom er af.
Zo zag ik je van 't terras
en ik dacht dat het Godiva was.

Lady Godiva

Malle meisjes op de molen
wat was er plots aan de hand
dat je zo ging tuimelvallend
dat ik zag je onderkant.
En van 't lachen schudt mijn glas
op dat oud-Oostendse straat terras.

Lady Godiva ...

OH !

Nacht

Op de dijkbank, warm nog van de dag
even rustig dromen als het mag.
Donker glanst de zee als rijk fosfoor
hoor naar wat je ziet en
kijk naar wat je hoort.
Zee en nacht
alles tot rusten gebracht.

's Avonds, 's avonds. Goede nacht !

Bleke maneschijn verbleekt het strand
en een huivering waait door het zand.
Neem je hand vuistvol en nijp ze dicht
't zijpelt weg als streelde men
je aangezicht :
zand en nacht
alles tot rusten gebracht.

En een golf spoelt aan als licht dat blinkt :
of de zee een oogje openpinkt.
Ied're golf sterft tweemaal : eens in 't zand
en dan huiverend weer
in zichzelf beland.
Golf en nacht
alles tot rusten gebracht.

Oostendse Heerkerk

ARCHIEF

Oorsprong : S/Van I Seyle

Invent. nr. : 189/95

DE PLATE